

ning ajal, mis nõudis kiiret valitsusvõimu teotsemist, ja sellepärast oli sedapuhku kuulda, enam kui teiste kriiside aegu, mitmesuguste ringkondade nurinat. Viimaks sai uue ettepaneku K. Päts, kel Eestis kõige rohkem riigimehe kogemusi. Ta võttis tegevuskavasse eelarve tasakaalustamise, rahaväärtuse hoidmise, ekspordi elustamise ja tööpuuduse vastu võitlemise, nõudis aga erakorralisi volitusi, et valitsus saaks vabamalt teotseda. 1. nov. viimaks koostati uus valitsus järgmiselt: riigivanem K. P ä t s (p. k. ja as.), majandusminister A. J ü r m a n (p. k. ja as.), kaitseminister kindral A. T õ n i s s o n (erap.), põllutööminister A. T u p i t s (p. k. ja as.), välisminister A. R e i (sots.), teedeminister L. J o h a n s o n (sots.), sisekohtuminister A. A n d e r k o p p (r. kesker.), haridus- ja sotsiaalminister H. K u k k e (r. kesker.). See ei olnud koalitsioonivalitsus, vaid n. n. usaldusvalitsus, s. t. riigivanema kandidaat koostas valitsuse isikliku koosseisu isikuist, keda tema arvas kõige kohasemaks tema poolt ülesseatud põhimõtete teostamiseks, seejuures sidumata end üksikute rühmitiste erinõudmistega. Uue valitsuse ametisse kutsumisel põllumeeste kogude ja põllumeeste, asunikude ning väikekohapidajate koondise riigikogu rühm deklareeris, et see ei ole koalitsioonivalitsus, seepärast suhtuvad nad valitsusse küll heatahtlikult, kuid ei saa kanda vastutust selle valitsuse tegevuse eest ja rühma liikmeile jääb vabadus hääletada oma heaksarvamise järgi. Valitsus asus kohe volitusseaduse väljatöötamisele ja esitaski selle Riigikogule vastuvõtmiseks; see eelnõu täitis Riigikogu kodukorras ettenähtud deklaratsiooni aset (esimene juhtum Riigikogu ajaloos). Selle järel oli valitsusel õigus erimäärustega teha korraldusi riigi eelarve tasakaalustamiseks (eelarve ähvardas